

Zavod šolskih sester III. reda v Mariboru.

Drava loči mesto Maribor na dve strani: južna je na desnem bregu s staro cerkvijo sv. Magdalene, in severna je na levem bregu. Ta stran je pravo staro mesto z lepo obnovljeno stolno cerkvijo, škofovskim dvor-

cem, in mnogimi krasnimi zgradbami, ki se razprostirajo sedaj že tik do holmca „Kalvarije“.

Od južnega kolodvora vodi lepa Tegetthofova cesta mimo nove cerkve in samo-

Zavod šolskih sester III. reda v Mariboru.

stana o. frančiškanov in mimo dvorca, ki je bil prej last grofov Brandisov, po Dvorski ulici v Koroško predmestje.

Stopimo-li iz Dvorske ulice v Schmidererjev drevored, obstane nam oko na lepem poslopju, z vitkim zvonikom in prostranim obzidanim vrtom v ozadju. To je dom šolskih sester III. reda sv. Frančiška, v Koroškem predmestju največje poslopje.

Poslopje, kakor nam je kaže podoba, je dozidano šele leta 1896.; radi prepičlih prostorov se je moralo vzdigniti za jedno nadstropje.

Neznaten je bil začetek tega zavoda. Ko je blagi vladika Anton Martin Slomšek predstavil škofovski sedež iz Št. Andreja na Koroškem v Maribor, skrbel je najprej, da na

domaćih tleh vzgoji domače sinove za dušne pastirje, kar se je velikemu možu tudi posrečilo.

Ker pa prava ljubezen nikdar ne praznuje, tudi skrbnemu vladiki ni zadostovalo lepo število vestnih, vnetih duhovnikov. Skrbel je tudi za dobre učitelje po mestih in po deželi. Sam je pisal potrebne učne knjige, in česar sam ni mogel storiti z lastno roko, izročal je spretnim možem. A še več je hotel storiti za ljubljeni narod. Vedoč, da le dobra mati more vzgojiti dobre otroke, želel je deklicam, bodočim materam in gospodinjam, oskrbeti primerno vzgojo, katero je hotel izročiti redovnicam. Zato je želel dobiti v škofijo redovnice, ki bi se pečale z vzgojo ženske mladine. Ni sicer doživel prihoda re-

dovnic v Maribor, ker ga je dné 24. kimovca leta 1862. ugrabila blede smrt. Toda še na smrtni postelji je priporočil gospej grofici Brandis, predsednici gospejnega društva, in rajnemu kanoniku Kosarju, naj ne mirujeta prej, dokler ne pridejo redovnice.

Ta zadnja želja blagega vladike se je izpolnila na dan sv. Terezije l. 1864. Pozivu gospejnega društva so se odzvale šolske sestre v Algersdorfu pri Gradcu in poslale v Maribor tri sestre, ki naj bi prevzele malo sirotišnico. V stanovanje so jim prepustili polovico najmanjše hišice v Schmidererjevi ulici. Leta 1866. so osnovale sestre poleg sirotišča in šole za ročna dela dvorazredno zasebno dekliško šolo; sedaj so se preselile v večjo hišo iste ulice. L. 1869. so to hišo kupile in istega leta postale neodvisne od graškega samostana, uredivši lastno provincijo z materino hišo v Mariboru, kjer so si odslej vzgajale bodoče redovnice poleg gojenk v zavodu. To je začetek samostana, katerega nam kaže slika.

L. 1874. se je razširila dvorazredna zasebna šola v šestrazrednico in leta 1875. je dobila pravico javnosti. L. 1892. je podelilo ministerstvo za uk in bogočastje z odlokom dné 14. pros., št. 831, pravico, osnovati zasebno žensko učiteljske.

L. 1890. so sestre uvêdle otroški vrtec z nemškim, l. 1894. vrtec s slovenskim jezikom. Šestrazredna dekliška šola je postala z letom 1894. vadnica, katera se od l. 1896. razširja s slovenskimi vsporednicami.

Od l. 1896. ima učiteljske vsled ministerkega odloka z dné 20. vel. travna l. 1896., št. 12.158., pravico javnosti; obsega štiri letnike, pripravljalni tečaj in tečaj za učiteljice ročnih del. Koncem šolskega leta 1896.—97.

je štel zavod 509 gojenk, — na učiteljsku samem jih je bilo 136.

Gojenke, stanujoče v samostanu, so bile večinoma s spodnjega Štajerskega, Kranjskega in Koroškega; nad polovico jih obiskuje učiteljske.

Naloga zavodu je, odgajati deklice v pravem krščanskem duhu, pridobiti jim vse potrebne kreposti in vrline, posebno vljudno in dostojno vedenje pa čut za mirno domače življenje; poučiti jih hoče v vseh ženskemu spolu potrebnih vednostih, da morejo ustrezati vsem zahtevam prihodnjega poklica. Zavodu poglobitna naloga pa je vzgojiti omenjenim trem deželam vzglednih katoliških učiteljic. — Za to težko nalogo si prizadevajo sestre z vsemi sredstvi, in dosegaajo tudi lepe uspehe.

Kako so pa sestre nakupile toliko prostora, kako postavile tako veliko poslopje? Ljubezen, ki vse premore, zmogla je tudi to. Razven pokojnega knezoškofa J. M. Stepišnika, ki je bil zavodu vedno naklonjen, in mil. gosp. knezoškofa M. Napotnika, našle so sestre dobrotnikov vseh stanov in po vseh krajih.

Prvi in največji dobrotnik zavodu je pokojni cesar Ferdinand Dobrotljivi, drugi pa je sedanji presvitli cesar, deželni oče Franc Jožef I. s presvitlo cesarico Elizabeto. — Pa kdo more prešteti vse dobrotnike? Trditi smemo po pravici, da ni dežele avstrijske, ki ne bi bila pripomogla z večjim ali manjšim darkom rastočemu zavodu do cveta.

Res je, marsikateri dolg skrbi predstojništvo še danes, in še bo minulo nekaj let, predno se zmanjša to breme, a niti to jih ne ovira in jim ne omaje trdne vere v božjo pomoč.

Prospekt.

Nove slovenske oglednice so ravno sedaj izšle v Celovcu. Čisti dobiček je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda. Risane in tiskane so jako lepo in predstavljajo v vkusno sestavljeni skupini, katero prepleta lipovo vejevje, slovensko narodno šolo v Velikovcu, vojvodski prestol na Gosposvetskem polju in spominik celovškega zmaja s slovenskim junakom Blagoco; torej pomenljive spominike iz raznih dob, ki kažejo na slovensko pravljico davno minulih časov, na boljšo narodno preteklost in na upolno sedanost in bodočnost. Dopisnice nosijo tudi znana Gregorčičeva verza:

„Orodje v desni, v levi meč
Švoj dom gradimo se boreč!“

Tiskane so v peterih barvah, namreč: rudeče, modro, svetlo-zeleno, temno-zeleno in bronasto-rujavo. Jeden komad stane 5 novcev. Naročila pri M. Županc-u v Celovcu.

Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju je nedavno razposlalo svoje deveto letno poročilo, iz katerega se vidi, da je imelo v letu 1897. 1533 gld. 4 kr. dohodkov in 1190 gld. 64 kr. stroškov. Za darove se odbor iskreno zahvaljuje in prosi novih prispevkov.

Darove sprejema vč. gospod Franc Jančar, monsignor, papeški častni komornik, župnik nemškega viteškega reda, Dunaj, I., Singerstrasse 7.